

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ У ПЕРШІ РОКИ ПО ЗАКІНЧЕННІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Ростислав Мельник

Інститут гуманітарних і соціальних наук
Національний університет “Львівська політехніка”
rimarch2010@yahoo.com
<https://orcid.org/0000-0003-0375-7167>

© Мельник Ростислав, 2020

У статті розглянуто основні аспекти організації науково-дослідної діяльності Львівського політехнічного інституту у перші роки по закінченні Другої світової війни, висвітлено зусилля керівництва закладу, скеровані на нормативне й організаційне забезпечення цієї діяльності, вирішення кадрових та матеріально-технічних проблем, з якими зіткнувся виш у повоєнний період унаслідок німецької окупації Львова та утвердження тут згодом радянської влади. Проаналізовано успіхи, яких було досягнуто у цій сфері, та невдачі, які стояли на заваді поглибленню і розвитку науково-дослідної роботи закладу. Висвітлено напрями досліджень, які у цей період сформувалися в інституті та заклали підстави для становлення і розвитку науково-дослідних шкіл у майбутньому.

Ключові слова: Львівський політехнічний інститут, науково-дослідна діяльність, радянська влада, Науково-дослідний сектор, професорсько-викладацький склад.

RESEARCH ACTIVITIES OF LVIV POLYTECHNIC INSTITUTE IN THE FIRST YEARS AFTER WORLD WAR II

Rostyslav Melnyk

Institute of the Humanities and Social Sciences
Lviv Polytechnic National University
rimarch2010@yahoo.com

© Melnyk Rostyslav, 2020

The three-year occupation of Western Ukraine and the return of Soviet authorities in 1944 determined the features of the research activities of Lviv Polytechnic University in the first years after World War II. During German invasion material and technical base of University suffered greatly. Most of University laboratories were partially or completely destroyed or taken to Germany. The personnel potential of the Lviv Polytechnic also underwent considerable losses during the German occupation. When western Ukraine was under Soviet authorities University faced new challenges. Most of University staff who were of Polish origin had to return to their historical homeland, which had a very negative impact on the scientific potential of the institution. Alongside, the Soviet authorities identified research work as one of the priorities of the university's activity. The intention to turn the institution into a powerful scientific center was confirmed by its regulation documents. For this purpose, the main efforts of the management of the university in the first years after the end of the war were directed to the normative and organizational support of the research activity of the institution, as well as to the solution of personnel and material and technical problems. The normative documents set out the goals and objectives of the University in the research sphere, as well as the procedure for organizing scientific activity in the institution and providing control over it. This article presents the aspects of Lviv Polytechnic University activity in the first years after the end of World War II.

Key words: Lviv Polytechnic University, research activity, Soviet authorities, scientific and research sector, teaching staff.

Постановка проблеми. Після Другої світової війни науково-дослідна діяльність у Львівському політехнічному інституті характеризувалися змінами, зумовленими трирічною німецькою окупацією Західної України та новими суспільно-політичними ре-

ліями, які настали тут після встановлення у 1944 р. радянської влади. Урядування німецької адміністрації завдало непоправної шкоди матеріально-технічній базі закладу. Більшість лабораторій інституту було повністю або частково знищено, а частину вивезено

до Німеччини. Після закінчення війни катастрофічно бракувало вимірювальних приладів й інструментів, реактивів та машин. Інститут не мав навіть доступу до міської електромережі, а сили й напруги електричного струму, який він отримував із власної електростанції, не вистачало для виконання науково-дослідних робіт [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 2. Арк. 2зв.]. Значних втрат у період німецької окупації зазнав також кадровий потенціал Львівської політехніки. Показовим прикладом тут можуть бути масові вбивства нацистами представників львівської інтелігенції у липні 1941 р., серед яких було чимало професорів-політехніків (К. Бартель, К. Вайгель, К. Ветуляні, Р. Віткевич, В. Круковський, А. Ломницький, С. Пілят, В. Стожек).

Прихід й утвердження на західноукраїнських землях радянської влади поставили Львівську політехніку та її академічну спільноту перед новими викликами й випробуваннями. Опинившись перед загрозою ідеологічних й політичних переслідувань та не бажаючи бути частиною радянської системи, більшість працівників закладу польської національності скористалися правом повернення на свою історичну батьківщину, що також не могло не вплинути на науковий потенціал установи. Внаслідок масового від'їзду професорсько-викладацького та навчально-допоміжного персоналу до Польщі у 1944–1945 рр. кадровий склад інституту змінився на 90 % [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 1]. Свою науково-дослідну діяльність продовжили тут лише декілька професорів старшого покоління – В. Ауліх, І. Багеньський, А. Курилло, В. Мозер, Г. Сокольніцький. Перед новою адміністрацією інституту стояло непросте завдання відновлення і розвитку науково-дослідної діяльності вишу в умовах повоєнного часу та узгодження цієї діяльності з потребами й вимогами радянської системи.

Мета статті – охарактеризувати стан науково-дослідної діяльності Львівського політехнічного інституту після Другої світової війни, розглянути основні проблеми відновлення й належної організації наукового процесу у перші повоєнні роки, проаналізувати кроки адміністрації вишу щодо нормативного й організаційного забезпечення його розвитку у науковій сфері, зокрема спроби вирішення кадрових і матеріально-технічних проблем, висвітлити пріоритетні напрями досліджень наукових співробітників і колективів інституту у цей період часу.

Виклад основного матеріалу. Радянська влада одразу визначила науково-дослідну роботу одним із пріоритетних напрямів діяльності Львівського політехнічного інституту. Намір перетворити заклад у потужний науковий центр Західної України було підтверджено ухваленими у 1944 р. статутними документами вишу. Для втілення його у життя основні зусилля керівництва інституту у перші роки після

закінчення війни було спрямовано на нормативне й організаційне забезпечення науково-дослідної діяльності у ньому, а також розв'язання пов'язаних із цим кадрових та матеріально-технічних проблем. Нормативними документами було визначено цілі й завдання інституту у науково-дослідній сфері, а також порядок організації наукової діяльності в установі та здійснення контролю за нею. Ці завдання полягали у підготовці професорсько-викладацького складу, підвищенні його наукового рівня, ознайомленні студентів інституту з актуальними науковими проблемами й технічними розробками і винаходами, залученні найздібніших із них до виконання наукових досліджень. Проте основний наголос було зроблено на участі професорсько-викладацьких кадрів у виконанні науково-дослідних робіт, які мали сприяти розвитку народного господарства, зміцненню обороноздатності держави, розвитку її науки й культури.

Основними напрямками науково-дослідної роботи інституту було визначено такі: проведення теоретичних й експериментальних досліджень загальнонаукового характеру; розв'язання науково-технічних проблем, які мали значення для економіки республіки та її західного регіону; виконання науково-дослідних робіт для державних підприємств й організацій та наукових інституцій, надання їм наукової й технічної допомоги; видання наукової, навчальної і навчально-методичної літератури; популяризація досягнень науки і техніки шляхом проведення лекцій, конференцій, виставок, видання популярних брошур і наукових праць працівників інституту.

Для організування та координування науково-дослідної роботи у Львівському політехнічному інституті ще у 1944 р. було створено окремий підрозділ – Науково-дослідний сектор. Він здійснював контроль за всіма дослідженнями, які виконувалися в інституті. Вони проводилися з відома й за погодженням з АН СРСР та АН УРСР, галузевих науково-дослідних інститутів і великих заводських лабораторій шляхом узгодження планів науково-дослідних робіт, організації і проведення спільних досліджень і конференцій, обміну досвідом. Науково-дослідна робота в інституті велася на підставі річних планів, підготовлених Науково-дослідним сектором спільно з кафедрами й схвалених Радою інституту. Річний план науково-дослідних робіт вишу затверджував Комітет у справах Вищої школи Міністерства вищої освіти СРСР. Роботи, які виконувалися в рамках річних планів, здійснювали колективи профільних кафедр у межах Науково-дослідного сектору за рахунок коштів, виділених Комітетом.

Науково-дослідний сектор працював на господарських засадах та на підставі відповідних договорів виконував роботи для підприємств й організацій та наукових установ. Над виконанням

цих замовлень могли працювати і штатні працівники професорсько-викладацького й навчально-допоміжного складу інституту, і штатні працівники Науково-дослідного сектору. За роботу, яка виконувалася за госпрозрахунковими договорами, штатні працівники професорсько-викладацького складу отримували додаткову платню. Праця штатних співробітників Науково-дослідного сектору за погодинною формою оплати праці.

Науково-дослідний сектор інституту вів облік усіх науково-дослідних робіт, які виконувалися у ньому, та брав участь у впровадженні у народне господарство їхніх результатів. Для працівників сектору окремо було передбачено матеріальну винагороду за винаходи, технічні вдосконалення і раціоналізаторські пропозиції, прийняті для впровадження у народне господарство [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 1. Арк. 1–2].

У 1945 р. вдалося вирішити проблему з кадрами, яка виникла після масового виїзду до Польщі співробітників інституту. Заклад було укомплектовано великою кількістю кваліфікованих фахівців, переведених із східних частин СРСР. Завдяки цьому розмах науково-дослідної діяльності інституту значно розширився. Обсяг робіт, які виконувалися його кафедрами й лабораторіями, досягнув таких масштабів, що штатні працівники не справлялися із замовленнями, які надходили від підприємств і організацій. Для їх виконання інститут вдавався до послуг на договірних засадах працівників інших підприємств й організацій [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 13. Арк. 1–13в.].

У 1947 р. до науково-дослідної роботи було залучено більшість професорсько-викладацького й допоміжного складу інституту, зокрема 13 професорів (81 % від загальної кількості), 54 доцентів та кандидатів наук (90 %), 74 асистентів та викладачів (40 %) [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 16. Арк. 3]. У наступні роки кількість працівників інституту, які брали участь у науково-дослідній діяльності закладу, постійно зростала. Так у 1949 р. з 22 професорів та докторів наук над виконанням науково-дослідних робіт працювала 21 особа. Ще вищим цей показник був серед доцентів та кандидатів наук – 122 проти 1. Нижчу наукову активність проявляла середня ланка викладацького корпусу – асистенти й викладачі. З них участь у науковому житті інституту брали 295 осіб. Поза науково-дослідною діяльністю натомість залишалися 79 осіб. У науково-дослідній роботі були задіяні всі 12 співробітників Науково-дослідного сектору. Загалом з усього професорсько-викладацького складу інституту у науково-дослідній роботі брали участь 450 осіб. Остеронь неї – але переважно з об'єктивних причин (стан здоров'я, складання кандидатських іспитів, велике педагогічне і навчально-методичне навантаження) – перебував

лише 81 працівник [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 29. Арк. 81]. Динаміка участі професорсько-викладацького складу інституту у перших п'ять повоєнних років у відсотковому співвідношенні виглядала так: 1946 р. – 30 %, 1947 р. – 55,7 %, 1948 р. – 60 %, 1949 р. – 61,5 %, 1950 р. – 71,5 % [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 36. Арк. 41].

Набагато більше проблем у цей час було із відновленням матеріально-технічної бази інституту та фінансуванням його науково-дослідної діяльності. Останнє, окрім того, що було недостатнім, ще й несвоєчасним. Так, у 1945 р. замість обіцяних державою 100 тис. крб було виділено лише 40 тис. [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 2. Арк. 2 зв.], 1946 р. – 100 тис. (замість 253 тис.) [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 9–10], 1947 р. – 125 тис. (замість 321 тис.) [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 16. Арк. 30]. У наступні роки ситуація із державним фінансуванням істотно покращилася. Так, зокрема у 1951 р. на проведення науково-дослідних робіт за держбюджетною тематикою було виділено 152 тис. крб, а освоєно 147 тис. [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 41. Арк. 18], 1952 р. – відповідно 208 тис. та 205 тис. [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 50. Арк. 10], 1953 р. – 250 тис. та 258,9 тис [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 56. Арк. 39].

Дещо іншою була ситуація з виконанням госпрозрахункових (договірних) науково-дослідних робіт. Вони фінансувалися промисловими підприємствами, зацікавленими в проведенні відповідних робіт. Ще у 1946 р. Львівський політехнічний інститут налагодив тісну співпрацю з підприємствами нафтовидобувної, нафтопереробної, газової, машинобудівної, будівельної, харчової, енергетичної промисловості та чорної металургії не лише західного регіону УРСР, а й всієї республіки та навіть Союзу. Окрім цього, у поточній роботі лабораторії інституту надавали наукову й технічну допомогу багатьом підприємствам й організаціям Львова та Львівської області [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 22].

У грошовому виразі госпрозрахункові науково-дослідні роботи значно перевищували роботи держбюджетної тематики. Так, у 1946 р. загальний кошторис договірних науково-дослідних робіт, які виконувалися в інституті, становив 3 362 тис. крб. Було завершено робіт на суму 1 241 тис. крб., на які затрачено 1 175 тис. крб. (інститут отримав прибуток у розмірі 66 тис. крб.) [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 11–12]. У 1947 р. план фінансування передбачав виконання госпрозрахункових робіт на загальну суму 3 425 тис. Фактична вартість виконаних робіт становила 2 536 тис. крб. Недовиконання плану госпрозрахункових робіт було пов'язане з тим, що з фінансових причин замовники змушені були відмовлятися від укладання договорів або переносити їх виконання на наступні роки [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 16. Арк. 30–31]. Заощаджені на цих роботах кошти часто

йшли на фінансування масштабних робіт держбюджетної тематики.

Розвитку науково-дослідної діяльності інституту у цей час заважав вкрай незадовільний стан матеріально-технічної бази. Багато кафедр залишалися зовсім незабезпеченими лабораторіями або ж потребували найелементарнішого устаткування. Гостро стояла проблема забезпечення інституту предметами з фондового постачання: машинами, верстатами, приладами та інструментами. Існувала потреба у потужних експериментальних майстернях із новітнім обладнанням, через відсутність яких не завжди вдавалося вчасно та в повному обсязі виконувати роботи за держбюджетною тематикою. Відповідних майстерень бракувало також для проведення госпрозрахункових робіт. Незадовільним було забезпечення лабораторій, які постійно відчували брак реактивів, посуду та інших матеріалів. Фінансування робіт з відновлення і покращення матеріально-технічної бази закладу здійснювалося у цей час із трьох джерел: 1) бюджетні кошти, 2) асигнування на капітальне будівництво та трофейне обладнання, 3) ресурси, заощаджені на виконанні госпрозрахункових робіт. Гальмівним чинником була відсутність фондового постачання інституту лабораторним обладнанням шляхом придбання необхідних речей через комісійні магазини, безпосередній готівковий розрахунок і з державними торговельними організаціями, і приватними особами [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 28–29; ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 16. Арк. 41; ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 29. Арк. 159; ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 50. Арк. 4].

Для розвитку науково-дослідної діяльності Львівського політехнічного інституту у повоєнні роки велике значення мала інтеграція закладу у систему радянських освітніх та науково-дослідних установ різного рівня та налагодження тісної співпраці з ними. Цей процес було розпочато одразу із закінченням війни у 1945 р. Його символізував лист Президента АН СРСР академіка В. Комарова до керівництва інституту з висловленням підтримки та запевненням готовності надати допомогу у відновленні й розвитку навчальної і науково-технічних аспектів його діяльності [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 2. Арк. 2]. Того ж року було налагоджено співпрацю львівських політехніків із структурними підрозділами Всесоюзної академії наук – Енергетичним інститутом ім. Кржижановського та Інститутом автоматики і телемеханіки. За дорученням Енергетичного інституту львівські науковці ще у 1945 р. розпочали виконання низки науково-дослідних робіт [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 2. Арк. 3].

У 1946 р. розпочалася співпраця Львівського політехнічного інституту з Фізичним інститутом АН СРСР, для акустичної лабораторії якого розроблялася низка спеціальних устаткувань. Разом із Інститутом

автоматики й телемеханіки наукові співробітники інституту брали участь у комплексній роботі з автоматизації контрольно-виміральної техніки у нафтовій промисловості. Приблизно у цей самий час інституту вдалося нав'язати наукові й виробничі контакти із Всесоюзним комітетом у справах мір і вимірвальних приладів при Раді Міністрів СРСР та низкою міністерств – авіаційної промисловості, нафтової промисловості, чорної металургії. Усі вони виявили велике зацікавлення у розвитку на базі Львівського політехнічного інституту спеціального приладобудування, а співпраця між сторонами заклала основи для становлення тут окремих науково-дослідних напрямів [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 22].

Переломним для інституту у сфері науково-дослідної діяльності став 1946 р., коли чіткіше окреслилися напрями наукових досліджень. Важливу роль у цьому відіграла консолідація колективів кафедр, розширення та поповнення лабораторно-експериментальної і матеріальної бази інституту, охоплення науково-дослідною діяльністю більшої частина професорсько-викладацького складу вишу, зміцнення його зв'язків з іншими науковими установами та промисловими підприємствами, а також покращення планування, обліку й контролю за виконанням наукової роботи [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 4–5].

У цей час основну увагу Львівського політехнічного інституту у науково-дослідній сфері було зосереджено на вирішенні стратегічних завдань із розвитку промисловості західного регіону УРСР й перетворення Львова в потужний індустриальний центр. Пріоритетна роль відводилася нафтогазовій промисловості Західної України. Цей напрям досліджень охоплював таке коло проблем: 1) геологічна будова Західної України; 2) вдосконалення і раціоналізація буріння нафтових і газових свердловин; 3) інтенсифікація й раціоналізація безпосередніх процесів видобутку нафти й газу; 4) фізико-хімічне вивчення, переробка і промислове використання нафти і газу. Ще один комплекс проблем стосувався вивчення й узагальнення відомостей про паливні й сировинні ресурси регіону. Їх розробляв колектив співробітників інституту у складі: доценти Б. Грищенко, А. Жуков, І. Ковальчевський, П. Писаренко, М. Шумиловський, кандидат технічних наук Т. Єременко, асистент М. Кухтін, старший викладач М. Ладженський, старший науковий співробітник Р. Закіров [ДАЛЮ. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 2, 13–17].

Важливе місце у науково-дослідній діяльності інституту одразу зайняли теоретична розробка, проектування та виготовлення контрольно-вимірвальних приладів високого класу точності. Над реалізацією цих проектів працював колектив співробітників інституту під керівництвом професорів

О. Харкевича й К. Карандєєва та доц. М. Шумиловського. Розроблені ними прилади призначалися для обладнання сучасних лабораторій науково-дослідних установ та у якості еталонів, які слугували зразками для серійного виробництва [ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 8. Арк. 2–3].

На початок 1950-х років у Львівському політехнічному інституті сформувалися окремі напрями досліджень у галузі електровимірювальних і лічильно-розв'язувальних приладів, автоматизації і контролю виробничих процесів у машинобудуванні, автоматизації буріння нафтових свердловин, геології і розвідки нафтових та газових родовищ, технології органічного синтезу, будівельних конструкцій. У рамках цих напрямів співробітникам інституту вдалося досягти вагомих результатів, які мали не лише наукове, а й практичне значення для народного господарства як Західної України, так і всієї республіки. Так колективом працівників радіотехнічного факультету під керівництвом проф. К. Карандєєва було виконано низку важливих дослідницьких і проектних робіт із розробки, виготовлення й впровадження у виробництво і промисловість конструкцій електровимірювальних приладів, серед яких особливо слід відзначити лічильно-розв'язувальні пристрої для контролю доменних печей [ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 56. Арк. 2]. Діяльність кафедри технології машинобудування (завідувач кафедри – проф. А. Рабинович) було спрямовано на комплексне вирішення проблем автоматизації виробничих процесів у машинобудуванні, автоматизації процесів збірки, контролю лінійних розмірів і термообробки та розробки теорії завантажувальних бункерних обладнань. Розроблені працівниками кафедри автомати й конструкторські рішення було впроваджено на заводах Києва, Москви, Одеси, Чернівців [ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 56. Арк. 2–3].

Попри значний поступ, який вдалося зробити Львівському політехнічному інституту у повоєнні роки у справі розширення й розвитку науково-дослідної діяльності, не бракувало проблем, які негативно впливали на ефективність цієї діяльності. До таких належали згадані вище проблеми з матеріально-технічною базою та недостатнім забезпеченням структурних підрозділів матеріалами й реактивами. До цього слід додати нестачу лаборантів та допоміжного персоналу на кафедрах. Однак, якщо усі ці проблеми були об'єктивними, чимало недоліків у науково-дослідній роботі мали виразно суб'єктивний характер і були зумовлені прорахунками в організації науково-дослідної діяльності як на рівні інституту, так і його структурних підрозділів. Так, у звіті інституту про виконання науково-дослідної роботи у 1949 р. зазначалося, що після п'яти років існування Науково-дослідного сектору йому так і не вдалося стати центром координації й керівництва

науково-дослідною діяльністю на всіх факультетах. Існувало чимало питань до деканів та завідувачів кафедр з приводу відсутності з їхнього боку належного контролю за виконанням підзвітних їм наукових робіт та незадовільного оформлення звітів про завершені проекти й впровадження їх результатів у виробництво. Серйозним недоліком науково-дослідної роботи інституту у цей час була мала концентрація кафедр і наукових працівників довкола комплексних наукових тем, що пояснювалося значним розмаїттям спеціалізацій та наявністю на одній кафедрі різних за професійним профілем фахівців. Із цим був пов'язаний недостатній рівень наукової критики дослідницької роботи. На деяких кафедрах спостерігався повільний ріст наукових кадрів та погана організація роботи з підвищення їх наукової кваліфікації через докторантуру й аспірантуру. Гальмівним чинником розвитку науково-дослідної діяльності інституту у цей період була недостатня його співпраця з іншими науковими установами, які розробляли аналогічну чи схожу тематику, що й львівські політехніки [ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 29. Арк. 156, 159–160; ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 36. Арк. 42–43; ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 41. Арк. 40–41; ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 50. Арк. 64; ДАЛО. Р-120. Оп. 6. Спр. 56. Арк. 48–49].

Висновки. Друга світова війна була переломним моментом у житті не лише Західної України і її головного міста, а й провідного технічного вишу краю – Львівської політехніки. Окупаційний режим завдав непоправної шкоди матеріально-технічній базі університету, значними були втрати й особового складу закладу. Прихід радянської влади й утвердження нових порядків спровокував масовий від'їзд до Польщі більшості інститутської професури. Такий невтішний стан справ у поєднанні з амбітними планами перетворення політехніки на потужний науково-дослідний осередок не лише Західної України, а й всієї республіки, визначив стратегію розвитку інституту у перші повоєнні роки, складовими якої були відновлення кадрового потенціалу, відбудова й поповнення матеріально-технічної бази закладу, нормативне й організаційне забезпечення науково-дослідної діяльності. Впродовж перших повоєнних років найбільших успіхів політехнікам вдалося досягнути у вирішенні кадрових проблем. Ефективною була також співпраця з науковими установами всесоюзного рівня. Поєднання цих двох чинників стало запорукою формування і розвитку в інституті нових напрямів досліджень.

1. Державний архів Львівської області (ДАЛО), Р-120, Львівський політехнічний інститут. Опис 6. Справа 1. Устав науко-исследовательского сектора института. 2. Державний архів Львівської області (ДАЛО), Р-120, Львівський політехнічний інститут, опис 6, справа 2, Отчет о научно-исследовательской работе института за

1944–1945 учебный год. 3. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, опис 6, справа 8, Отчет и сведения о научно-исследовательской работе института за 1946 год. 4. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, опис 6, справа 13, Штатные расписания и сметы научно-исследовательского сектора на 1946 год. 5. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, опис 6, справа 16, Отчет о научно-исследовательской работе института за 1947 год. 6. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, оп. 6, спр. 29, Отчет о научно-исследовательской деятельности института за 1949 год. 7. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, оп. 6, спр. 36, Отчет о научно-исследовательской работе института за 1950 год и основные итоги научной деятельности за пятилетку (1946–1950 гг.). 8. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, оп. 6, спр. 41, Отчет о научно-исследовательской работе института за 1951 год. 9. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, оп. 6, спр. 50, Отчет о научно-исследовательской работе института за 1952 год. 10. Державний архів Львівської області (ДАЛО), P-120, оп. 6, спр. 56, Отчет о научно-исследовательской работе института за 1953 год.

References

1. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 1, Statute of the Scientific and Research Sector of the Institute. 2. State Archive of Lviv

Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 2, Annual report on scientific and research activities of the Institute for the 1944/1945 academic year. 3. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 8, Annual report and information on scientific and research activities of the Institute in 1946. 4. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 13, Staffing tables and cost estimates of the Scientific and Research Sector in 1946. 5. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 16, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1947. 6. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 29, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1949. 7. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 36, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1950 and the main outcomes of its scientific activities for the last five years (1946–1950). 8. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 41, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1951. 9. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 50, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1952. 10. State Archive of Lviv Oblast (SALO), P-120, Lviv Polytechnic Institute, part 6, case 56, Annual report on scientific and research activities of the Institute in 1953.